

zonder kleeren zyn, — door 't doen van 't aardig snyderkyn. — Ea als wy zitten op de straten, — dan zal ons 't snyderkyn verlaten, — en trekken ryk! ik weet niet hoe, — terug naar 't land al van *Chez nous*. — Als wy de fortien eens ten buit zyn, — dan zal 't met onze welvaart uit zyn. — Dit is nu de historie lyn, — al van dat aardig snyderkyn.

(Rinaert.)

Wy vernemen, dat op bevel van den heer minister Chazal, een luitenant der gendarmery zich heeft begeven ten huize van den heer Hayez, wonende te Antwerpen, in de Otto-Veniustraat, N° 5 ten, einde den gepensioneerden luitenant-kolodel aen te houden en naar Diest te geleiden.

De heer Hayez heeft zich tegen deze aenhouding verzet; hy heeft geweigerd te gehoorzamen aen het mandaet, waervan de luitenant der gendarmery drager was; hy heeft van zynen tegenstand maer afgezien, nadat hy zich een certiffkaet had doen afleveren, bestatigende dat des noods alle middels van geweld zouden gebruikt worden, en hy dus maer gehoorzaamde door geweld.

Op deze voorwaarden is de heer Hayez uit zyn huis gehaald en door den luitenant der gendarmery naar Diest gebragt.

De kamer zal zich welhaest bezig te houden hebben met deze ernstige daed, door generaal Chazal, minister van oorlog, bedreven. Ziet hier waervan er kwestie is:

De luitenant-kolonel Hayez is in de maand mei laetstleden op pensioen gesteld, en volgens het koninklyk besluit diensaengaende, moest zyn pensioen beginnen met den 26 juny daerop volgende.

Tot regeling van dit pensioen, is er tusschen den heer Hayez en den minister van oorlog eene briefwisseling ontstaan, welke ten laetsten zeer bitter is geworden. Om zich te wreken over de harde brieven, welke hem toegestuurd werden, heeft generaal Chazal den 21 nov. een koninklyk besluit doen nemen, by 't welk de luitenant kolonel Hayez in onwerkzamen dienst gesteld wordt, met de stad Diest voor verblyfplaats. De heer Hayez heeft geantwoord dat hy aen den heer minister dit regt ontkende, en dat hy niet zou gehoorzamen.

Den 23 november heeft de heer minister Chazal een nieuw koninklyk besluit doen nemen, 't welk den heer Hayez op halve soldy stelde en hem gebod naer Diest te gaen verblyven. De heer Hayez heeft nogmaels geweigerd, en de zaak ter kennis van de kamer gebragt.

Kapitein Wiemerskirch, van het 1.° linie-regement, heeft de vryheid genomen, gedachten te hebben en die gedachten aen het papier toe te vertrouwen, en zelfs te laten drukken. De kapitein heeft twee brochuren: *le progrès et le soldat*, en *et du droit d'écrire pour les officiers de l'armée*, zonder toestemming van het departement van oorlog in het lichtgegeven, en de straf heeft zich niet lang laten wachten. Kapitein Wiemerskirch is in onwerkzaamheid gesteld en Hasselt is hem als residencie aangewezen!

AMBTENAERS EN WERKLIEDEN.

By de beraedslaging over het antwoord op de Troonrede, heeft de heer Louis Hymans in de Kamer een voorstel gedaen, strekkende om de bezorgdheid des Staatsbestuers in te roepen op de verbetering van het lot der openbare ambtenaers.

De levensmiddelen zyn zoo duer, en alle huiselyke benodigdheden aen zulke hooge pryzen — zegde de brusselsche vertegenwoordiger — dat de bedienden van den Staet, van allen aert, met hunne jaerwedden niet meer kunnen bestaan; dat ze geen eere meer kunnen doen aen hunnen stand: ze moeten dus in evenredigheid hooger betaeld worden.

Die beredenering is in den grond zeer juist, en wy vereenigen ons geerne daarmede voor wat aengaet de leegere bedienden, de kleinere ambtenaers. Immers terwyl de hooggeplaetste staets-bedienden, de groote ambtenaers, zoo wel in het leger als by de burgerlyke besturen, duizenden en duizenden francs 's jaers genieten, en in overvloed, ja in weelde leven, — ziet men de kleine ambtenaers, de leegere bedienden zoo gierig betaeld voor hunne diensten, dat hun loon somwylen beneden de daghuur van eenen metserknaep is. Men denke hier slechts aen de arme onder-officieren en soldaten van het leger; de ondergeschikte of geringere ambtenaers by schier alle burgerlyke administratien; de treinwachters op den Staets-zyerenweg; de armzalige briedraders en douaniers, en de nog min betaelde politie-agenten.

Met genoegen zullen wy ook zien, dat de gemeenten-sekretarissen, die een slaeflyk werk moeten verrigten, ten dienste van Staet, provincie en gemeente, en die al zoo slecht betaeld worden als een gewoone boerenknecht, eindelyk de voldoening bekomen hunner billyke reklamen en klagten, die zoo lang te vergeefs geklonken hebben als in eene dorre woesteny.

De heer Hymans heeft echter vergeten, by de aenduiding der kwael, het ware redmiddel op te geven.... Wy zullen trachten hem daerin wat behulpzaam te zyn, door de aenduiding van eenen maetregel, die voorzeker uitvoerbaar en krachtdadig zou wezen.

Die maetregel bestaat in de vereenvoudiging der bestuurlyke pleegvormen; in de vermindering der bureaukratie. — Een enkel voorbeeld zal ons gedacht hier meer ophelderen, dan langdradige redeneringen.

De boombeplantingen langs de groote wegen en heibanen van den Staet zyn geplaatst onder toezigt van 't Bestuer der Bruggen en Wegen. Een dier boomen sterft of wordtdoor den wind uitgerukt of gebroken; nog maer onlangs geplant, is het hout van dat boomken zoo wat 25 centiemmen waerd, om aen den heerd op te stoken.

Iedere lezer zal nu denken, dat de weg-kommissaris, of de ambtenaar door het bestuer der Bruggen en Wegen met die taek gelast, dat die sprokhout aenstonds zal verkoopen, en een' anderen heester in de plaats doen planten. Ja, aldus zou ieder verstandig mensch, zelfs een ongeleerde boer natuerlyker wyze doen. Maer, by onze administratie gaet dat geheel anders!

De kommissaris der wegen moet schriftelyk kennis geven aen zynen kondukteur van hetongeluk, dat boomken overkomen; de kondukteur, met een nieuwen

brief of een verslag, aen den ingenieur; de ingenieur aen den hoofd-ingenieur; de hoofd-ingenieur aen den minister.

Zie daer reeds vier brieven en rapporten, om te weten of men dat brokje hout, dien dorren heester, mag verkoopen.

Nu schryft de minister aen den hoofd-ingenieur, dat de verkoop mag plaats hebben. Deze schryft weder aen den ingenieur, die het nieuws overschryft aen den kondukteur, vanwaer de tyding wordt overgebragt aen den weg-kommissaris.

Als dan begint er een ander spelletken. Er wordt geschreven aen den ontvanger der registratie, dat het verongelukte boomken, liggende daer en daer, langs den grooten weg, verkocht mag worden. De heer ontvanger schryft daertoe zyne bevelen aen eenen ondergeschikten ambtenaar, die op voorhand reeds een proces-verbael der verkoop opstelt, en eindelyk zich ter plaats begeeft met den weg-kommissaris... Maer zie! die duivelsche kwaetjongens hebben den verdroogden heester weg gesleept, zweepstokken daervan gesneden, en van de rest een vuurken gemaakt, en de komedie eindigt met eenen vloek en eenen schaterlach!....

Ja, maer die komedie heeft geld gekost. Alleen aen papier, pen en inkt, heeft dat boomken reeds meer dan drie francs onkosten veroorzaekt, en deze drie francs komen uit den zak der burgers, der belastingschuldigen. En de mannen, die de komedie gespeeld hebben, trekken zeer hooge jaerwedden, die nogmaels door boer, burger en werkmán mede opgebragt moeten worden.

En men vraegt waer het geld naertoe gaet, jaerlyks door de schreeuwend hooge budgets het volk als afgeperst. Ziet ons overtollig en ryk gegeneraelt leger, dat jaerlyks meer dan 40 miljoen verslindt; ziet de nuttelooze versterkings-werken by Antwerpen, welke gewis meer dan 100 miljoen zullen kosten; ziet de ontelbare, noodezooze ambtenars, de heerschzuchtige bureaukratie en gy zult alras bemerken, waerom de lasten zoo drukkend zyn, en de verligting der kontributien schier eene onmogelyke zaak is geworden.

Ware het dan niet beter, de noodelooze bedienden en geldverslindende pleegvormen by de verschillende besturen af te schaffen en te vereenvoudigen, en de nuttige bedienden, de werkers, wat beter te beloonen?

En waerom moet een hoofd-ambtenaar van 10 tot 15 en 20 duizend francs 's jaers genieten, terwyl de ondergeschikten, zy, die schier al 't werk verrigten, slechts van 500 tot 1200 francs trekken!

De heer Louis Hymans, die tot de verst gevorderde liberale denkwyze in de Kamer behoort, en aldaer den schoonen naam van Volks-vertegenwoordiger draegt, heeft by zyn voorstel nog een ander, hoogst belangryk punt vergeten.

Even als de ministers heeft hy geen enkel woordje gesproken over den ongelukkigen toestand der kleine burgery en der werkende klassen, in de huidige krisis en vreeselyke duerte der levensmiddelen.

De Kamer heeft het paragraf der Troonrede gestemd, waerin gezegd wordt dat tekort in onzen oogst alras gedekt is geworden, dank aen den vryen handel en den toevloer van buitenlandsch graen; doch niemand heeft daerby de opmerking gemaakt dat, inweêr wil van dien noegzamen oogst, alle eetwaren aen schreeuwend hooge pryzen zyn.

Wat schoone gelegenheid voor den ultra-liberalen Hymans, voor den nog verder gevorderden Defré en andere bassers tegen godsdienst en priesters, om hunne volks-gezindheid te doen blyken, met in het antwoord op de Troonrede, al ware het slechts een woordje van medelyden te doen vloeyen voor de harde ontberingen, waeraen de geringe burger en de werkmán neder prootje zyn.

De werkende klassen vormen meer dan drie vierde der geheele bevolking van ons land. Zy zyn de voortbrengers, de voedselvaders dersamenleving, welke, zonder hunnen arbeid, weldra in duigen zou vallen.

De winsten zyn klein, de levensmiddelen buitengewoon duer, en de winter kan hard en slecht zyn, zonder 'nog te spreken over de krisis ten gevolge des amerikaanschen oorlogs reeds in onze katoen-nyverheid ontstaan, en welke, by eenen mogelyken zeestryd tusschen Engeland en de noordelyke Vereenigde Staten, nog veel erger zou kunnen worden.....

En toch vindt de heer Hymans geene reklamen dan ten behoeve der ambtenaers, die op 's volks kosten leven, en wier verhoogde jaerwedden nieuwe lasten zullen leggen op de neringdoende en werkende klassen.

Men zegt dat Hymans, Defré en konsoorten, demokraten, volksvrienden zyn. Wy gelooven er niets van. Hadden zy éenen druppel van dat bloed in hunne aders, dan zouden zeniet voorde ryk betaelde Staetsbedienden, maer voor de ambachts-lieden en nyverheids-werkers gesproken hebben, ten einde den toestand dezer aller nuttigste en onontbeerlyke leden der maetschappy te verbeteren door verhoogden werkloos, in evenredigheid met de verduering der eetwaren, kleedingstoffen en andere levens-benodigdheden.

Neen! niet één regeltje in de ministeriële Troonrede; niet één woordje in den mond dier gewaande Volks-vertegenwoordigers, die zich uitgeven als de ware verdedigers der werkende klassen. Zy zorgen maer voor hen zelve, en voor de ambtenaren die hen behulpzaam kunnen zyn by de kiezingen.

Zie daer het verschil, welk die heeren maken tusschen ambtenaers en werklieden.

Hoe lang zal die toestand voortduren? Tot dat het Volk, de Werkers, de meerderheid des lands ontvoogd en stemgeregtigd zal zyn, in gevolge den geest onzer

schoone Grondwet, die zegt: ALLE BELGEN ZYN GELYK VOOR DE WET.

Handel en Nyverheid.

De *Economiste belge* zegt in zyn wekelyksch bulletin, dat de voornaemste levensmiddelen aen vaste pryzen blyven.

De wol is by de laetste verkoop te Antwerpen opgeklagen.

Er zyn belangryke zaken in de katoengeweeffels gedaen, op welke de lieden, die gewoon zyn handel te dryven, be-weeren dat er in january 25 tot 40 p. c. winst zal zyn.

De prachtoverwerpen hebben weinig afstroek. De brusselsche applikatie is verlaten voor de gaten punten, die men voor den zelfden prys bekomen die veel meer effekt maken. De valencynsche kant heeft 40 p. c. van zyne waarde verloren, ten gevolge van de groote bevoorrading welke men te Gent, Kortryk, Ypere, Brugge en Meenen heeft.

De goudsmiden, juweliers en rydtuigmakers, beklaagen zich bitter. Zy hebben geene leveringen te doen.

Eris op de katoen-markt te Gent eenigeneiging tot afslag. De laetste amerikaensche berigten verklaren genoeg de i zigten der spekulateurs. Niettegenstaende den zoo uitzonderlyken hoogen prys dezer stoffen gaet de kalikot moeiljk van de hand; wy moeten nogtans bekennen, dat er eenige verbetering in den verkoop van dit fabriekaet is gekomen.

Het gespinsel is meer gevraagd, en de prys betrekkeljk beter dan die van 't geweeffels.

Frankryk vraegt ons, voortdurend, grove lynnaden; dit is eene gelukkige omstandigheid voor onze fabriekanten en voor onze wevers.

Uittreksel van Parlements-geest.

Overhaetsel van 27 November.

Klischen de Broecker. Wy houden ons bezig met dingen, daer wy geen affaires mee hebben. Wy moesten Italien liever stillekens gerust laten. De rechten kant heeft deeryken slechten praet verteld. Nochtans, ik zou eikik Italien toch ook niet erkend hebben, had ik meester geweest. En als er iemand zou geinsisteerd hebben, dan had ik hem in 't latyn geantwoord. Ik geloof dat hy dan wel zou gezwe-gen hebben. Daer zyn er, die gezegd hebben: « Als België geannexeerd wordt, dat zal wel besteed zyn. » Zyde niet beschaemd van zoo te spreken? Nochtans ik zou ook liever gewacht hebben om Italien te erkennen. Zonder Roomen kunnen de Italianen niks aenvangen, en ze zullen het mis-schieu nooit krygen, ten minste als Sloekop hen niet helpt. Maer wat kunnen de katholieken doen zonder Roomen? Ik zeg niet dat het goevernement slecht gedaen, met Italien te erkennen; en als de Napolitanen morgen een natie uit-maken, dan kunnen wy ze ook erkennen. En ik zeg... ik zeg... dat ik niet weet wat ik zeg. Ik ben maer bang, dat de vreemdelingen het kwaljk zullen nemen.

Haertje Vooruit. Gy hebt een hoop oude koefien uit de gracht gehaald, die ge best hadt gedaen, maer te laten liggen. Daer zyn ajunen....

Uilenspiegel. Je demande la parole pour un fait personnel.

President. Uilenspiegel heeft het woord.

Uilenspiegel. De kanunniken van den tyd der regencie hadden meer verstand dan die van den ouzen.

Thunken. Dat is geen feit personeel.

Uilenspiegel. Ja, wel, hy is personeel voor de kanunni-ken.

President. Jongens de menschen klagen dat wy alle dagen zoo 'nen korten tyd byeen blyven. Ze zeggen, dat me voor ons 200 guldekens per maand, wel vier uren per dag zou-den mogen werken. Als me veertien dag'n over laten liggen te sjouwelen, zeggen ze, dan kost dat aen 't land over tien duizend nederlandsche gulden. En wat zal het uitmaken? 'Ne wind op een flesch!

Terwyl Verboortje spreekt, vertrekken de woorden-kramers de ene na den andere.

Overhaetsel van den 28 november.

Thiebaetje. Ik ben voor de onderdrukten tegen de ver-druckers. De linken kant is heelegansch in de war; ik zal hem eens ontwarren. Als gy u met de zaken van Italien be-moeit, dan bemoeit gy er umee; en Fikkemau is een ajuin, zoodat gy u met 'nen ajuin bemoeit.

Nothommeken. De italiensche revolutie zal Venetien bin-nen palmen, en Roomen ook al, en dan is de vryheid van geweten naer den blikken. Als ge dat niet ziet, dan zyt ge zoo blind als een mol. Broeckerken heeft zelf gezegd dat hy ook zou gewacht hebben. 'T is waer dat hy ook het con-trarie gezegd heeft; maer dat is myn schuld niet. Uilen-spiegel heeft van Mazzini en Sloekop gezwezen. Als er maer geene tweeden *Risquons-tout* van voortkomt! De na-tionale wil is flauwen praet. Ons revolutie was een zuiver werk. Het was een glorieus werk, dat God gezegend heeft.

Een stem. Met bastijtes en Walen!

Guillericken. En de Encyclique.

Nothommeken. Wat klik?

Guillericken. De Encyclique.

Barjen Dumortier. Gy hebt ze niet gelezen?

Guillericken. Ik kan ze van buiten.

Barjen. Allo, zegt ze eens op!

Nothommeken. Ik ben voor Washington, voor Frankryk, voor Lafayette, voor Bernave; maer ik lach met Cavour en Mazzini.

Monsieur Rogier. Daer is van eenen Belg gesproken, die ze in Italien voor den kop geschoten hebben. Het doet my spyt voor den vent; maer dat is zoo het gebruik. Daer en boven, 't is wel besteed! Hy moest weten wat hy te doen had. Had hy stilkens te huis gebleven by moeder gelyk 'nen wyzen jongen, ze hadden hem ginder wyd niet voor den kop geschoten. Fikkemane is zonder oorlogs-verklaring, in Napels ingevallen. Wat geeft dat? Als de koning van Napels morgen zonder oorlogs-verklaring, terug in zyn ryk kwam, dan waren ze effen. 'T is de schuld van Spanje, dat het eerste keizerryk gevallen is. Daer zyn schrikkeljk veel menschen kapot gemaakt. Ge sjouwelt van nationaliteit, maer de nationaliteit van Pitjmont is ook naer de maen!

Barje. Ik geloof ge er ook gewaest zyt.

Monsieur. Pitjmont heeft geen deel genomen aen de bin-nenpalming van Napels. En de belgische expeditie van Portogael dan! Heeft het goevernement daer niets van ge-weten? En de palaterzieke! En den toren van Babet. En de republiek van 1848. En de constitutie die ik heb laten in beeldeken trekken! En Vlaanderen dat ik gered heb. Zoo dat ge wel ziet, jonges, dat wy niet anders kosten doen dan Italien te erkennen.

Bobanken. De woordenkramers van den rechten kaat hebben my onaengename dingen gezegd; maer dat veeg ik aen myn pollerien. Daer is geen kwestie van moraal in de erkenning van Italie. Ik weet niet wat ze tegen Garibaldi hebben. Da's 'nen tweede Willem Tell, al heeft hy geeneu kruisboog.

